

Bu proje Avrupa Birliği
Komisyonu tarafından
desteklenmektedir

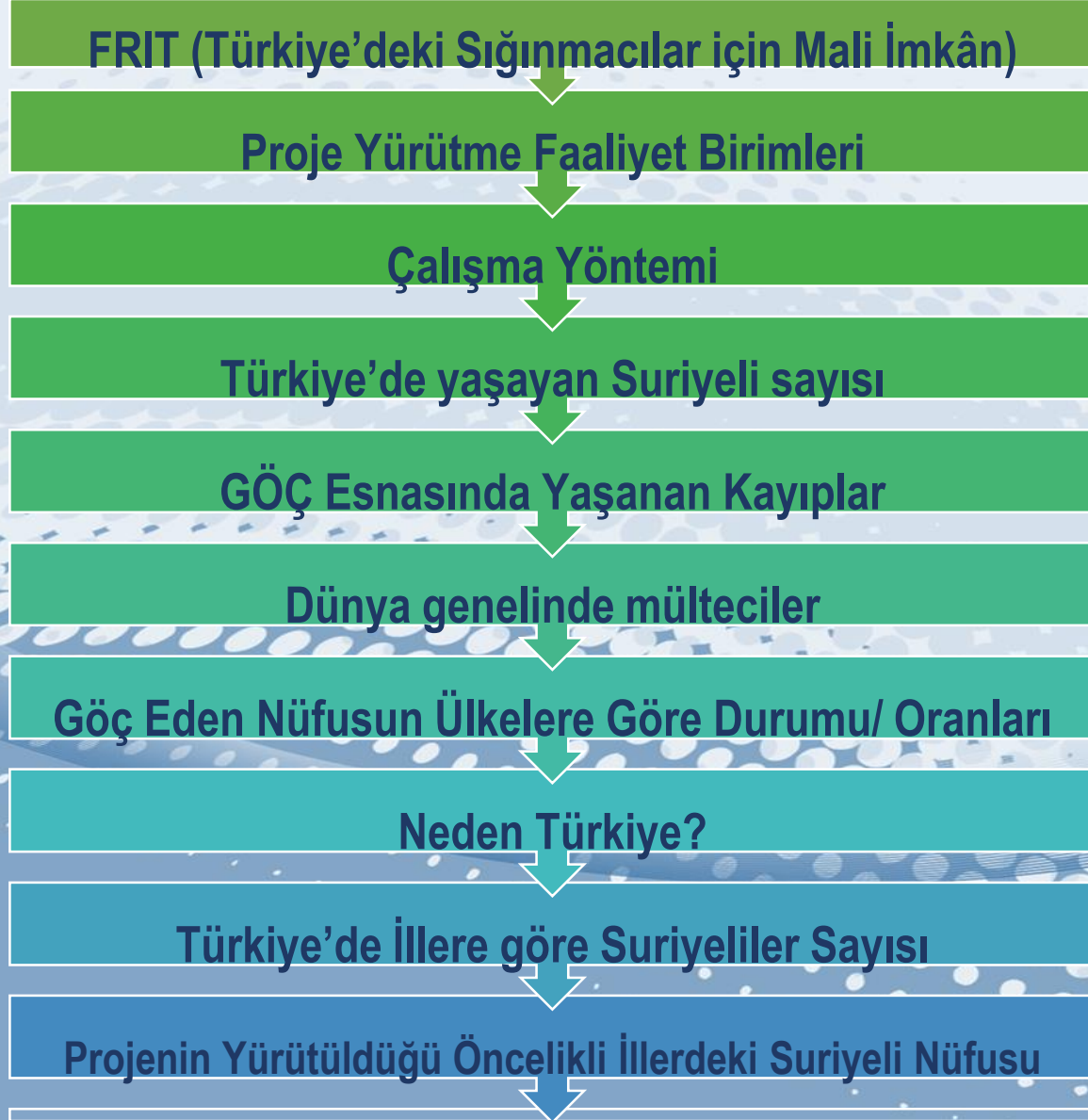

SURİYELİ ÇOCUKLARIN TÜRK EĞİTİM SİSTEMİNE ENTEGRASYONUNUN DESTEKLENMESİ PROJESİ

Bu proje Avrupa Birliği Komisyonu tarafından desteklenmektedir

SUNUM AKIŐI

Bu proje Avrupa Birliği
Komisyonu tarafından
desteklenmektedir

AB tarafından T¼rkiye'deki "Geçici Koruma Kapsamındaki Suriyeliler" in insani yardım, eğitim, sağlık, psiko-sosyal destek ve g¼ç y¼netimi gibi alanlarda doğrudan hibe ile finanse edilen "Suriyeli Çocukların T¼rk Eğitim Sistemine Entegrasyonunun Desteklenmesi" projesi 03.10.2016 tarihinde başlamıştır.

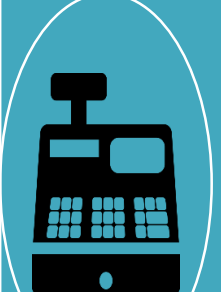
Bu proje Avrupa Birliği Komisyonu tarafından desteklenmektedir

Eğitim
Planlama

İhale ve
Satın
Alma

Mali İşler
ve
Muhasebe

Rehberlik,
İletişim
Halkla
İlişkiler

Mevzuat
ve Hukuk

Materyal
Geliştirme
ve Kalite
Geliştirme

Ölçme ve
Değerlen
dirme

Öğretmen
Eğitimi ve
İstihdamı

İzleme ve
Denetleme

PROJE YÜRÜTME FAALİYET BİRİMLERİ

TIHK
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI KURUMU

Suriyeli Mülteciler ÇALIŞTAYI

11.12.2014

HACETTEPE
ÜNİVERSİTESİ

2014
Aralık / December

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
GÖÇ VE SİYASET ARAŞTIRMALARI MERKEZİ
HACETTEPE UNIVERSITY
MIGRATION AND POLITICS RESEARCH CENTER

TÜRKİYE'DEKİ SURİYELİLER: TOPLUMSAL KABUL VE UYUM ARAŞTIRMASI

SYRIANS IN TURKEY: SOCIAL ACCEPTANCE AND INTEGRATION RESEARCH

Yönetici Özeti & Rapor / Executive Summary & Report

Doç. Dr. M. Murat ERDOĞAN
Yönetici / Director of MRCC

Sıkça Sorulan Sorular Türkiye'deki Suriyeli Mülteciler

Geçici Koruma rejimi nedir ve kimler yararlanabilir?

Türk Hükümeti tarafından oluşturulan geçici koruma rejimi, sınırı geçen mülteci sayısında yaşanan ani ve büyük artışlarla ilgilenmekte kullanılan uluslararası standartlar ile uyumludur. Türkiye'de Geçici Koruma rejimi kapsamında, Suriyelilere sınırsız kalışı, zorla geri göndermeye karşı korumayı ve acil ihtiyaçlara yanıt veren kabul düzenlemelerine erişimi içerecek şekilde koruma ve yardım sağlanmaktadır. Bugüne kadar, kamplarda sistematik olarak yardım sağlanmıştır. Kamp dışında kalan mülteciler için yardım önceden planlanmadan gerçekleşir; bu konuda, Türkiye'deki tüm Suriye uyruklulara açık olan kamu sağlık hizmetlerine erişim istisnadır.

Geçici koruma rejimi kimlik belgeleri olmayanlar da dahil tüm Suriyeli sığınmacıları kapsamaktadır. Aynı zamanda geçici koruma rejimi Suriye'den gelen Filistinlileri ve Suriye'den gelen vatansızları da kapsamaktadır.

Geçici koruma rejimi Türkiye'ye erişim için...

Regional Strategic Overview

SINIRLAR ARASINDA YAŞAM SAVAŞI SURİYELİ MÜLTECİLER Alan Araştırması

ULUSLAR ARASI STRATEJİK ARAŞTIRMALAR KURUMU
USIA, KESİRCİ, SİYASET VE İKTİSADİ
MELANUS GÖÇER
SİYASET VE İKTİSADİ
O. İSKİNER / DİNÇER
MAYIS 2015

USIAK RAPOR NO: 15-04

Living on hope, hoping for education

The failed response to the Syrian refugee crisis

Kevin Watkins and Steven A. Zwick

SURİYE SORUNU VE TÜRK DİŞ POLİTİKASINA TOPLUMSAL BAKIŞ

T.C.
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
BİLİMSEL ARAŞTIRMA PROJELERİ
KOORDİNASYON BİRİMİ

PROJE BAŞLIĞI

Zorunlu Ev Sahipliği Sürecinden Komşuluk İlişkinine: Yerel Halkın Suriyeli Sığınmacılara Karşı Yaşantı, Algı, Tutum ve Beklentilerinin Tespiti- Adana Örneği

Proje No:
SBA-2015-3712

Proje Türü

Bireysel Araştırma Projesi

SONUÇ RAPORU

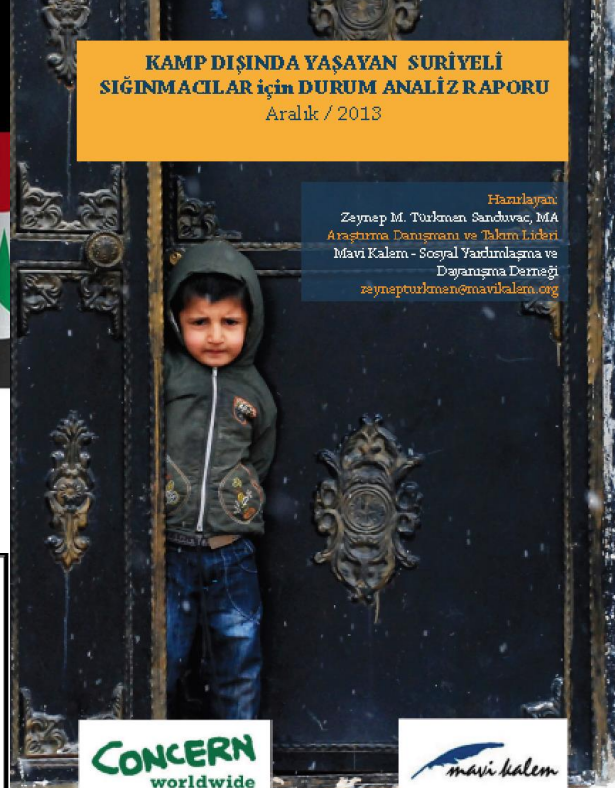
Proje Yürütücüsü ve Araştırmacı:
Doç. Dr. Cahit Aslan
Ç.Ü. Eğitim Fak. Felsefe Grubu Eğt. Böl.

Aralık 2015
ADANA

KAMP DIŞINDA YAŞAYAN SURİYELİ SİĞINMACILAR İÇİN DURUM ANALİZ RAPORU

Aralık / 2013

Hazırlayan:
Zeynep M. Türkmen Sanduvacı, MA
Araştırma Danışmanı ve Takım Lideri
Mavi Kalem - Sosyal Yardımlaşma ve
Dayanışma Derneği
zeynapturkmen@mavikallem.org

Suriyeli Mülteci Çocuklar Saha Araştırması

Sonuç Raporu

Doç. Dr. Serap Özer
Doç. Dr. Selçuk R. Şirin
New York Üniversitesi
EBAU Psikoloji Araştırma Ekibi

GEÇİCİ KORUMA ALTINDAKİ SURİYELİLERLE İLGİLİ YAYINLAR PROJE YÖNETİM EKİBİ/ İZLEME DENETLEME BİRİMİ

Bu proje Avrupa Birliği Komisyonu tarafından desteklenmektedir

ÇALIŞMANIN YÖNTEMİ

- Döküman Tarama Yöntemi,
- Ulusal ve Uluslararası Mevzuat, Makale ve Rapor Taraması,
- Betimsel Analiz Yöntemi, kullanılmıştır.

RAPOR SAYISI

• 392

MAKALE SAYISI

• 576

HABER

• 984

303,000 Syrian Refugees and Asylum Seekers in
120 countries other than 3RP countries (as of 30 June 2015)

27 Countries in Africa
 24 Countries in North and South America
 28 Countries in Asia and Pacific
 41 Countries in Europe

Suriye’de yaşanan iç karışıklık nedeniyle Türkiye’ye ilk mülteci grubu 2011 yılında gelmiştir. UNCHR*(2016) verdiği sayıya göre Türkiye’de yaşayan Suriyeli göçmen sayısı 2.816.485** geçmiştir. Bu rakam gittikçe artmaktadır.

*UNCHR: Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği
 **MEB Göç İdaresi Genel Müdürlüğü Kasım 2016 verileri.

Bu proje Avrupa Birliği Komisyonu tarafından desteklenmektedir

Suriye'deki çatışma, zulüm ve şiddetten kaçan binlerce kişi Avrupa'da kendi güvenliğini sağlamaya çalışmaktadır. Suriyeli halk kendilerini bekleyen yoksulluktan kaçmakta ve çoğu deniz yoluyla yolculuk etmektedir.

*MEB Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2015 verileri,

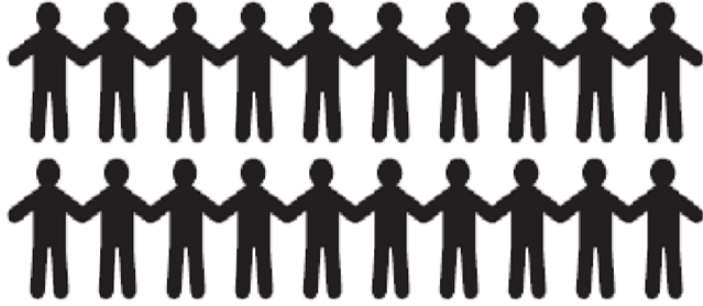
Bu proje Avrupa Birliği Komisyonu tarafından desteklenmektedir

GÖÇ ESNASINDA YAŞANAN KAYIPLAR

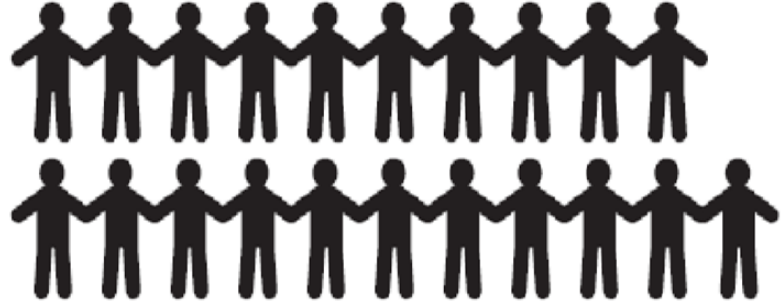
Nisan 2014

20,899

Nisan 2015

21,385

2014'teki Akdeniz'e yapılan yolculuk risklerine ve kötü hava koşullarına rağmen 2015 yılının ilk üç ayında, rekor sayıda mülteci ve göçmenin deniz yoluyla Avrupa'ya geçmeye çalıştıkları kaydedilmiştir.

Europe's Sinking Shame The Failure To Save Refugees And Migrants At Sea
AVRUPADAKİ UTANÇ: DENİZDE MÜLTECİLERİN VE GÖÇMENLERİN KAYBEDİLMESİ, Nisan-2015 Amnesty International

Bu proje Avrupa Birliği Komisyonu tarafından desteklenmektedir

GÖÇ ESNASINDA YAŞANAN KAYIPLAR

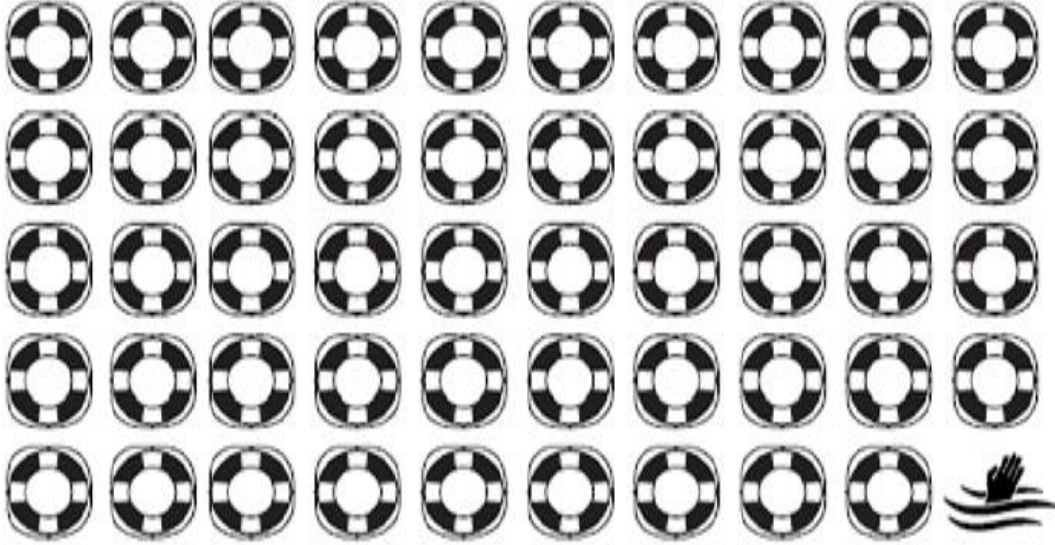
- İtalyan Deniz Kuvvetleri Avrupa Birliği (AB) ile anlaşarak on binlerce kişiyi kurtarmıştır. Buna rağmen, 2014 yılında aynı dönemde rapor edilenlerden 53 kat daha fazla ölüm meydana gelmiştir.

1/50

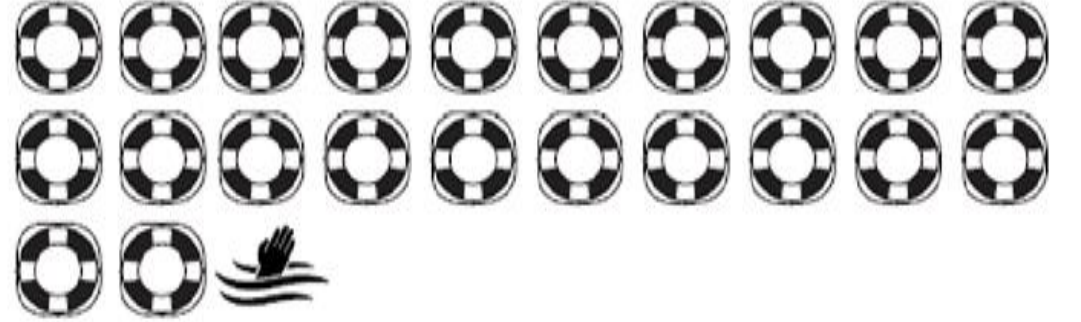
Toplam yolcu sayısı başına mağdur sayısı

1/23

2014

2015

Europe's Sinking Shame The Failure To Save Refugees And Migrants At Sea
AVRUPADAKİ UTANÇ: DENİZDE MÜLTECİLERİN VE GÖÇMENLERİN KAYBEDİLMESİ, Nisan-2015 Amnesty International

Bu proje Avrupa Birliği
Komisyonu tarafından
desteklenmektedir

**Avrupa'ya yeterli ve güvenli
güzergahlar sunulmadığı sürece,
insanlar güvensiz olan yolları
seçmeye devam edecektir.**

17

Nisan 2014

900

Nisan 2015

Mülteciler Hakkındaki En Basit Doğru Şudur; Buldukları Yerde Uygun Şartlar Altında Yaşayabilselerdi, Hayatlarını Bu Kadar Tehlikeli Bir Yolculukla Riske Atmazlardı.

(Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği)

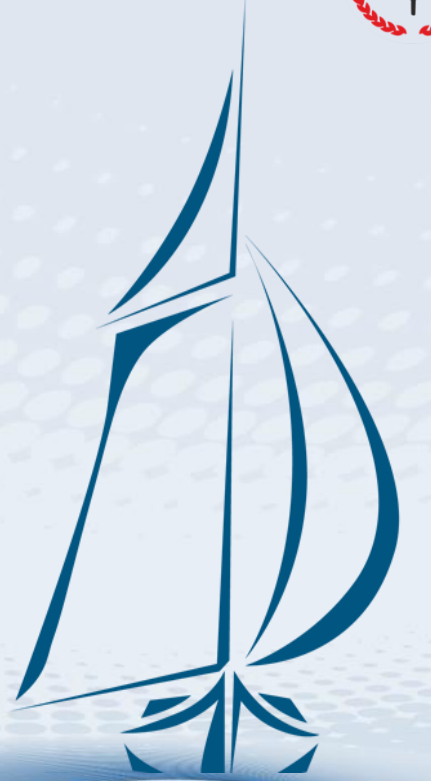
Bu proje Avrupa Birliği
Komisyonu tarafından
desteklenmektedir

Avrupa'ya giden Akdeniz yolu, dünyadaki en tehlikeli ve ölümcül gç yolu olma özelliğini sürdürmektedir.

Bunun nedenleri:

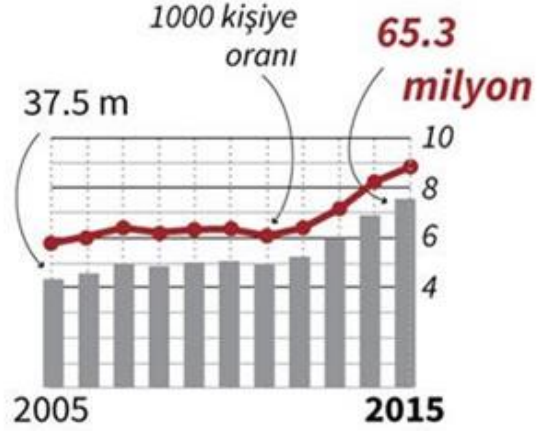
- Mültecilerin karşılaştıkları tehlikeler,
- Ev sahibi ülkelerde yaşanan zorluklar,
- Kara yollarının kapatılması,
- Yerleşim ve insani yardım alanlarının son derece kısıtlı olması,
- Düzenli gç kanallarının yetersiz olmasıdır.

Bu proje Avrupa Birliği Komisyonu tarafından desteklenmektedir

2. Dünya Savaşı sonrası en fazla mülteci sayısı

Mülteci olduğu belirlenen **21 milyon** kişi var. **3.2 milyon** kişinin işlemleri sürüyor.

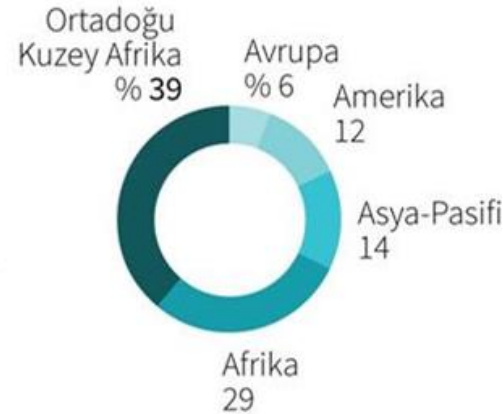

40.8 milyon kişi kendi ülkesinde mülteci konumuna düştü.

Evini terk etmek zorunda kalanların yarısı çocuk

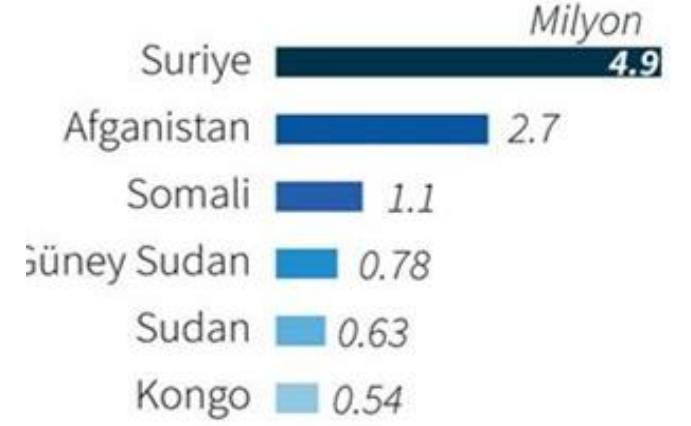

Avrupa, mültecilerin yüzde 6'sına ev sahipliği yapıyor

Kaynak: UNHCR, 2015 verileri

En fazla mülteci Suriye'den

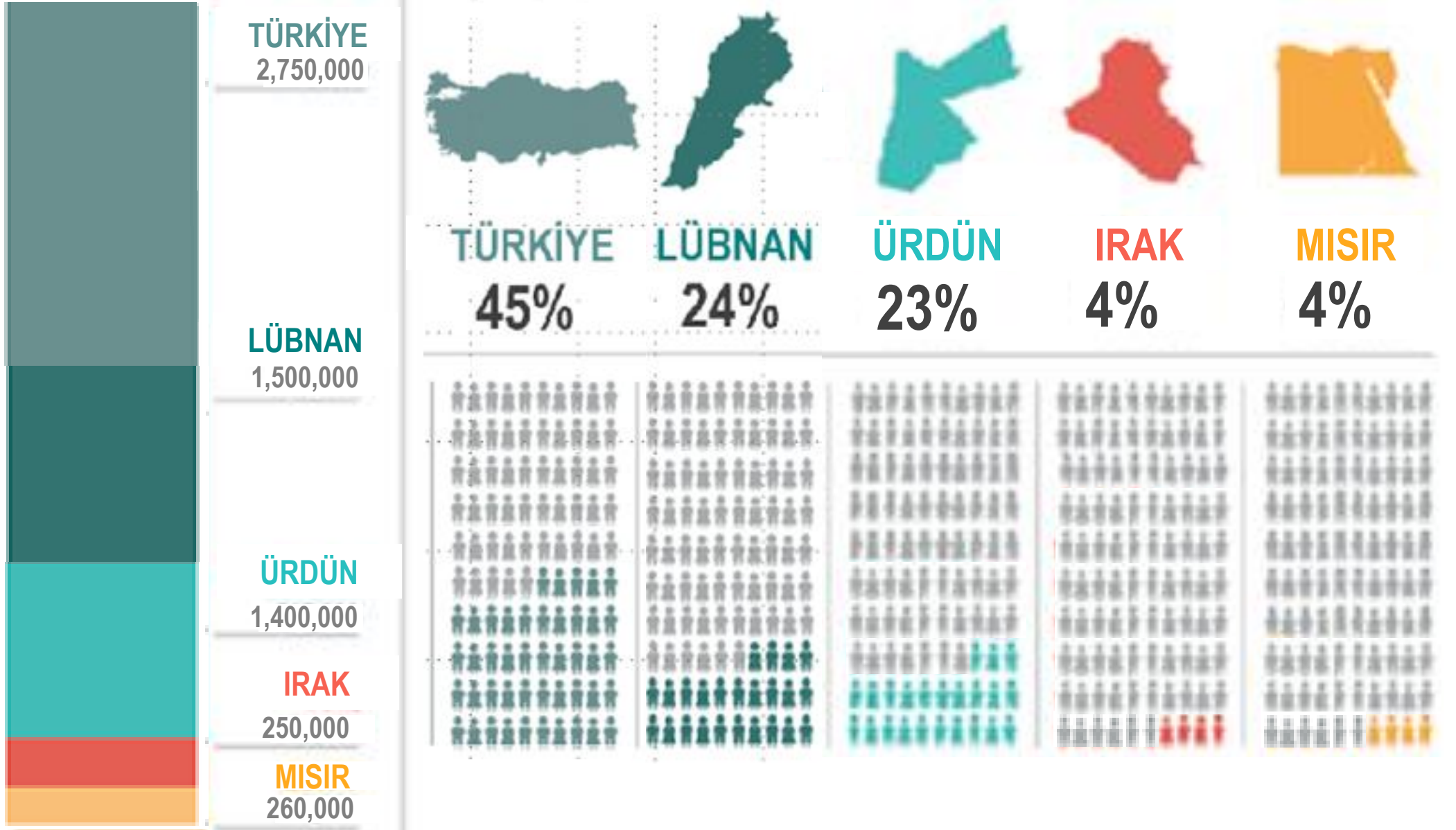
En fazla mülteci Türkiye'de

Bu proje Avrupa Birliği Komisyonu tarafından desteklenmektedir

GÖÇ EDEN SURİYELİLERİN ÜLKELERE GÖRE ORANLARI

Bu proje Avrupa Birliği Komisyonu tarafından desteklenmektedir

NEDEN TÜRKİYE?

- Türkiye'nin sürecin başından bu yana “açık kapı politikası”nı benimsemesi (TBMM İnsan Hakları İnceleme Komisyonu, 2012: 11),
- Suriyelilerin sancılı coğrafyada “en güvenilir yer” olarak Türkiye'yi seçmesi (Çetin ve Uzman, 2012:10),
- GKAS'ın sınır bölgelerindeki akrabalık ilişkileri,
- Bu akrabalık ilişkilerinin yıllar içerisinde geliştirdiği ticari ilişkiler Suriyelilerin Türkiye'yi öncelikli olarak tercih etmesinde etkili olmuştur.

Bu proje Avrupa Birliği
Komisyonu tarafından
desteklenmektedir

NEDEN TÜRKİYE?

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı'nın (AFAD) 2013 yılında yaptığı araştırmaya göre;

- Kampta yaşayanların %13'ü Türkiye'ye olan **güvenin** bu kararı vermede etkili olduğunu belirtmiştir. Bu oran kamp dışında %8'tir.
- Suriyelilerin ortalama %77'si **sınıra yakın olmasının** Türkiye'nin tercih edilme nedeni olduğunu ifade etmişlerdir.
- %9'luk oran Türkiye'de **şartların daha iyi olduğu** için geldiklerini söylemiştir.
- %3 ve daha az oranda kişi **dinsel** sebeplerden dolayı geldiğini belirtmiştir.

Bu proje Avrupa Birliği Komisyonu tarafından desteklenmektedir

İLLERE GÖRE MÜLTECİ DAĞILIMI

2 milyon 749 bin 140 Suriyeli sığınmacı Türkiye'de geçici koruma kapsamında bulunuyor.

Geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin 401 bin 68'i Şanlıurfa'da kalıyor. Bu ili 394 bin 556 kişiyle İstanbul takip ediyor.

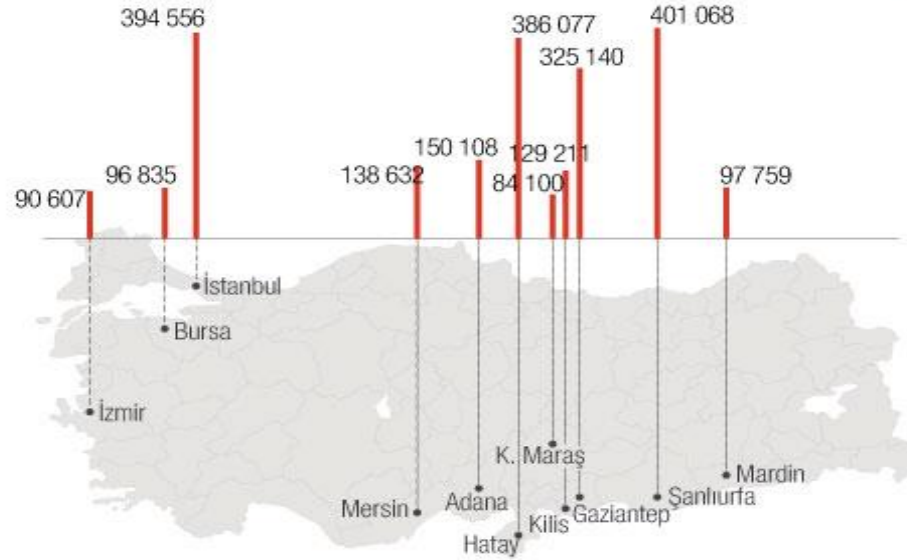

Barınma merkezlerinde
270 bin 380

Barınma merkezi dışında
2 milyon 478 bin 760

Toplam
2 milyon 749 bin 140

En Çok Sığınmacının Bulunduğu İller

Cinsiyetine göre

Erkek

1 milyon 462 bin 761

Kadın

1 milyon 286 bin 379

19 yaşından küçük
708 bin 903

19 yaşından küçük
645 bin 598'i

Yıllara göre sığınmacı sayıları

* ilk üç ay

KAYNAK:

İçişleri Bakanlığı
Göç İdaresi Başkanlığı

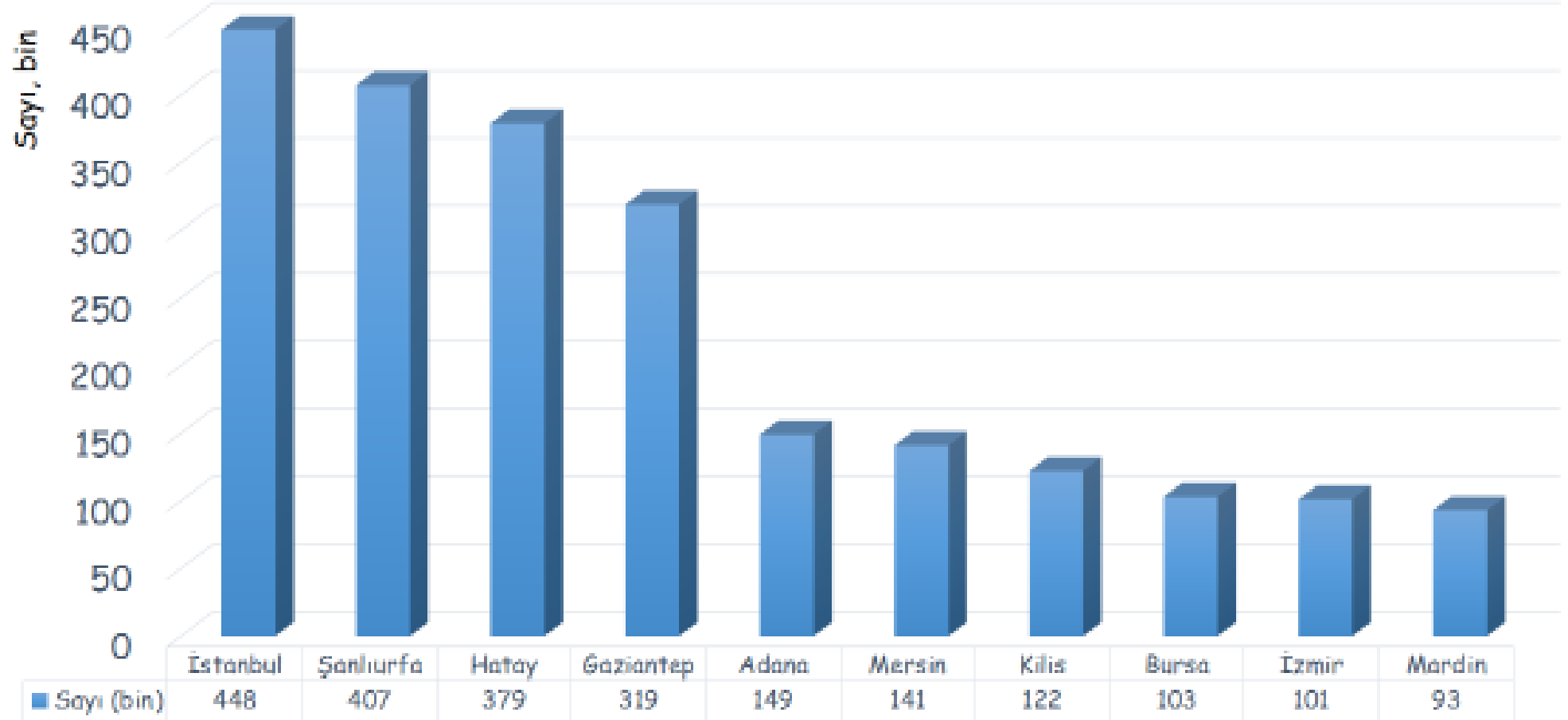

Bu proje Avrupa Birliği Komisyonu tarafından desteklenmektedir

Grafik 1.

Suriyeli Mültecilerin En Fazla Sayıda Buldukları On İl (2017)

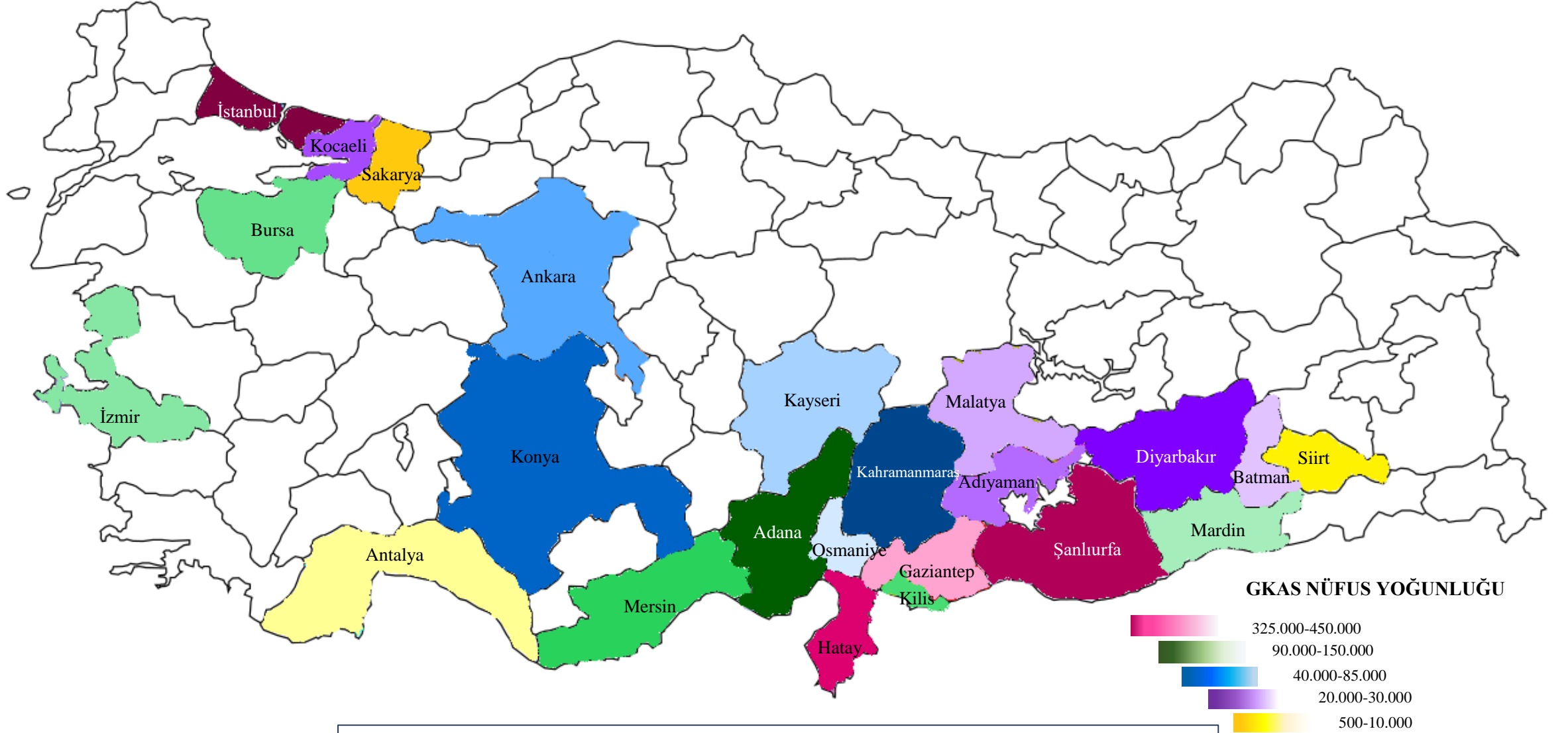

Kaynak: Göç İdaresi Genel Müdürlüğü verilerinden alınmıştır (24 Ocak 2017)

Bu proje Avrupa Birliği
Komisyonu tarafından
desteklenmektedir

PROJENİN YÜRÜTÜLDÜĞÜ ÖNCELİKLİ İLLERDEKİ GKAS NÜFUSU

2014 yılı Ekim ayı itibariyle 22 kamplarda 220 binden daha fazla insan yaşamaktaydı. Bu sayı 16 Ocak 2017 tarihi itibariyle 260.103'tür (www.afad.gov.tr/2374/Barinma-Merkezlerinde-Son-Durum)

Bu proje Avrupa Birliği
Komisyonu tarafından
desteklenmektedir.

KAVRAMLAR

Mülteci; zulme uğrayacağından haklı sebeplerle korktuğu ve devleti kendisini koruyamadığı, yahut korumadığı için ülkesinden kaılan kişidir. Bir ülke, bir kişiyi mülteci olarak tanıdığında, söz konusu kişiye menşe ülkesinin sağlamadığı koruma yerine uluslararası koruma sağlar.

Sığınmacı; koruma bulmak amacıyla ülkesini terk etmiş ancak henüz mülteci olarak tanınmamış kişidir. Sığınmacılar, iltica başvurularının incelendiği süre zarfında menşe ülkelerine geri dönmeye zorlanamaz.

*Kaynak: Fear And Fences Europe's Approach To Keeping Refugees At Bay, 2015, Amnesty International
KORKU VE TEL ÖRGÜLER, Avrupa'nın Mültecileri Dışarıda Tutma Yaklaşımı, 2015, Amnesty International*

“Bir göçmen, daha yeşil çimen bulmak için vatanını terk eder. Bir mülteci ise basacağı çimen kalmadığı için vatanını terk eder.”

Göçmen; bir ülkeden diğerine geçici ya da kalıcı olarak yaşamak ve genellikle çalışmak ya da aile üyeleriyle yeniden bir araya gelmek için giden kişidir.

Misafir Suriyeliler; Türkiye Cumhuriyeti Devleti tarafından, uluslararası hukukta kabul gören “geçici koruma” statüsüyle koruma altına alınmış Suriyelilerdir. Her türlü imkânları devlet tarafından karşılanmakta, bir anlamda “misafir” konumunda barındırılmaktadırlar (TBMM İnsan Hakları İnceleme Komisyonu, 2012: 11-12).

Kimsesiz Küçük Mülteci (KKM);
18 yaşından küçük, anne babasını,
veya önceki yasal ya da geleneğe göre
bakıcısından ayrılmış kişilere
denmektedir. Bu grup Türkiye'deki
mültecilerin ve sığınmacıların büyük
çoğunluğunu oluşturmaktadır. Bu
çocuklar savaş sonrası travmadan
hayatta kalabilenlerdir.

TÜRKİYE'DEKİ UYGULAMALAR

Türkiye'de çocuk polisi, çocuğun ailesine kavuşana ya da Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu'na transfer edilene kadar tüm ihtiyaçlarından sorumludur. Türkiye'de de ilk başta yaş belirleme testi yapılmaktadır. Belirleme sonrası, uzun süreli koruma altına alınmadan kan testleri gibi genel sağlık taramasından geçirilirler.

Bu proje Avrupa Birliği Komisyonu tarafından desteklenmektedir

Kimsesiz Küçük Mülteci (KKM) - EĞİTİM

- Eğitim konusunda ölçüt Çocuk Hakları Konseyi tarafından belirlenmektedir. Buna göre, ucuz, zorunlu ve evrensel bir **ilköğretim**; mesleki eğitim de dahil olmak üzere genel ve ulaşılabilir bir **ortaöğretim** öngörülmektedir. Bu eğitimler hiçbir ayırım olmadan herkese sağlanır.
- Bunların yanında, devletler KKM'ler için esnek ve rahat ettirici bir yaklaşım sunmalıdır. Ülke içinde çocuğun öğrenci vizesi olmasa da 6 aylık yerleşme izninin olması yeterlidir.
- Ayrıca mülteci çocuklar uzaktan eğitim olanaklarından da yararlanabilmektedirler. Bunun için geçmiş eğitim deneyimini kanıtlayabilmelidir.
- Türk Anayasası ile herkesin eğitim hakkı teminat altına alınmıştır. Mülteciler gelecekları için eğitim almak istemektedirler. Fakat açılan kurslar öğrenci sayısının yetersizliği nedeniyle kapatılmaktadır.

Bu proje Avrupa Birliği
Komisyonu tarafından
desteklenmektedir

MÜLTECİLERİN HAKLARINI KORUMA ALTINA ALAN ULUSLARARASI SÖZLEŞMELER

- Birleşmiş Milletler Mülteci ve Sığınma Sözleşmesi (BMSS) ve New York Protokolü
- BM Ekonomik Sosyal ve Kültürel Haklar Sözleşmesi (ESKHS)
- Çocuk Hakları Sözleşmesi (ÇHS)
- Her Türlü Irk Ayrımcılığının Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşme (IAOKS)
- Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW)
- Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme (BMEHS)

Bu proje Avrupa Birliği
Komisyonu tarafından
desteklenmektedir

ULUSLARARASI HUKUKTA GÖÇ

Sığınmacı sayısında meydana gelen artış, sınır kontrolünün ve sınır güvenliğinin sağlanması önemli ölçüde zorlaştırmakta, mali külfetin etkisi gün geçtikçe kendisini daha çok hissettirmektedir. Özellikle mali külfet noktasında Türkiye'nin bu yükü tek başına kaldırması oldukça zordur.

Zira, mülteciler ve sığınmacılar konusu uluslararası bir nitelik taşımakta olup, uluslararası hukukun bir parçasıdır.

Bu proje Avrupa Birliği
Komisyonu tarafından
desteklenmektedir

ULUSLARARASI HUKUKTA GÖÇ

Ülkemizde 2013 yılında kabul edilen ve 2014 tarihinde yürürlük kazanacağı kararlaştırılan, 6458 sayılı “*Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu*” ile getirilen mülteci tanımı ve buna ilişkin düzenlemeler, 1951 Cenevre Sözleşmesi ile 1967 Protokolü göz önünde bulundurularak yapılmıştır. Anılan belgelerdeki mülteci tanımı bire bir aynı olma özelliği arz etmektedir.

Bu proje Avrupa Birliği
Komisyonu tarafından
desteklenmektedir

ULUSLARARASI HUKUKTA GÖÇ

Türkiye,

- Mültecilerin Hukuki Durumuna Dair Cenevre Sözleşmesi,
- Mültecilerin Hukuki Statüsüne İlişkin New York Protokolü'ne bir çekince koyarak taraf olmuştur.

Coğrafi temelli olan bu çekinceye göre Türkiye ancak Avrupa'dan gelecek kişilere Mültecilik statüsü tanıırken, Avrupa dışından gelen kişilere mülteci olma hakkı tanımamaktadır.

Bu proje Avrupa Birliği
Komisyonu tarafından
desteklenmektedir

ULUSLARARASI HUKUKTA GÖÇ

Avrupa dışından gelen kişilere üçüncü ülkelere yerleştirilmelerine kadar Türkiye’de sığınma hakkı tanımakta veya bu kişiler Türkiye Cumhuriyeti Devleti tarafından misafir edilmektedir.

Bir Avrupa ülkesi olmaması nedeniyle Suriye’den gelen kimselerin Türkiye tarafından mülteci olarak kabul edilmeyeceği açıktır. Türkiye’nin bu kimselere verdiği statü “*Geçici Koruma*” dır.

Bu proje Avrupa Birliği Komisyonu tarafından desteklenmektedir

ULUSLARARASI HUKUKTA GÖÇ

Suriye'den gelen kimseler, Türkiye tarafından misafir olarak kabul edilmektedir.

2011 tarihinde “Avrupa-Akdeniz İnsan Hakları Ağı” nı (EMHRN) temsilen bir grup, Suriyeli sığınmacıların durumlarını ve ülkelerinden kaçma sebeplerini incelemek için Türkiye’de bir araştırma yapmıştır.

Suriye krizinin giderek şiddetlenmesi ve Suriyelilerin evlerine dönememe ihtimalleri nedeniyle Türk hükümetinin bu kimseleri “misafir” yerine, “sığınma başvurusu yapan kişiler” olarak kayda geçirilmelerinin daha doğru olacağını belirtmiştir.

Zira, Yugoslavya örneği de bize göstermiştir ki; ülkesindeki karışıklıktan kaçarak başka bir ülkeye sığınan kimselerin yurtlarına dönmeleri, hesap edildiği kadar kısa sürmemektedir.

Bu proje Avrupa Birliği Komisyonu tarafından desteklenmektedir

ULUSLARARASI HUKUKTA GÖÇ

Ülkemizde Suriyeli vatandaşlar için Hatay, Şanlıurfa, Gaziantep gibi illerde çadır kentler kurulmuştur. Sınır bölgelerinde kurulan çadır kentlerin sayısı yirmi dördü geçmiş olup; kamplarda ve kamp dışında, şehir içinde yaşamını sürdürmekte olan yaklaşık 2.816.485 Suriyeli bulunmaktadır.

Bu proje Avrupa Birliği
Komisyonu tarafından
desteklenmektedir

ULUSLARARASI HUKUKTA GÖÇ

Sığınmacıların ve özellikle sığınmacı çocukların hakları uluslararası sözleşmeler ile güvence altına alınmıştır. “Çocuk Hakları Sözleşmesi”ne göre çocukların eğitim alması en temel haklarıdır.

Bu proje Avrupa Birliği
Komisyonu tarafından
desteklenmektedir

ULUSLARARASI HUKUKTA GÖÇ

Türkiye'ye iltica eden veya başka bir ülkeye iltica etmek üzere Türkiye'de ikamet izni talep eden münferit yabancılar ile topluca sığınma amacıyla sınırlarımıza gelen yabancılarla ve olabilecek nüfus hareketlerine uygulanacak usül ve esaslar hakkındaki yönetmeliğın 27. maddesinin (2015)

“Mülteci ve sığınmacıların ülkemizde kalacakları süre ile sınırlı olarak öğrenim görmeleri ve çalışmaları genel hükümlere bağlıdır”

hükümlerine göre sığınmacı çocukların eğitim alma hakları sağlanmaya çalışılmaktadır. Bu konuda MEB çeşitli düzenlemeler yaparak çocukların okullara devam etmelerini sağlamaya çalışmaktadır.

Bu proje Avrupa Birliği Komisyonu tarafından desteklenmektedir

ULUSLARARASI HUKUKTA GÖÇ

- **Eğitimin mülteci ve sığınmacı çocukların korunmasında etkili ve önemli bir rolü vardır**

(Suriye'den İstanbul'a Gelen Sığınmacıları İzleme Platformu, 2013).

- **Taylor ve Sidhu (2012) okulların mülteci ve sığınmacı çocukların yerleşimlerinde, aidiyet duygularının gelişiminde, yeni ülkeye uyum sağlamada kritik rol oynadığını belirtmektedir.**

(Okul Öncesi Eğitim Kurumlarındaki Suriyeli Sığınmacı Çocukların Karşılaştıkları Sorunlar Hakkında Öğretmen Görüşleri, 2014)

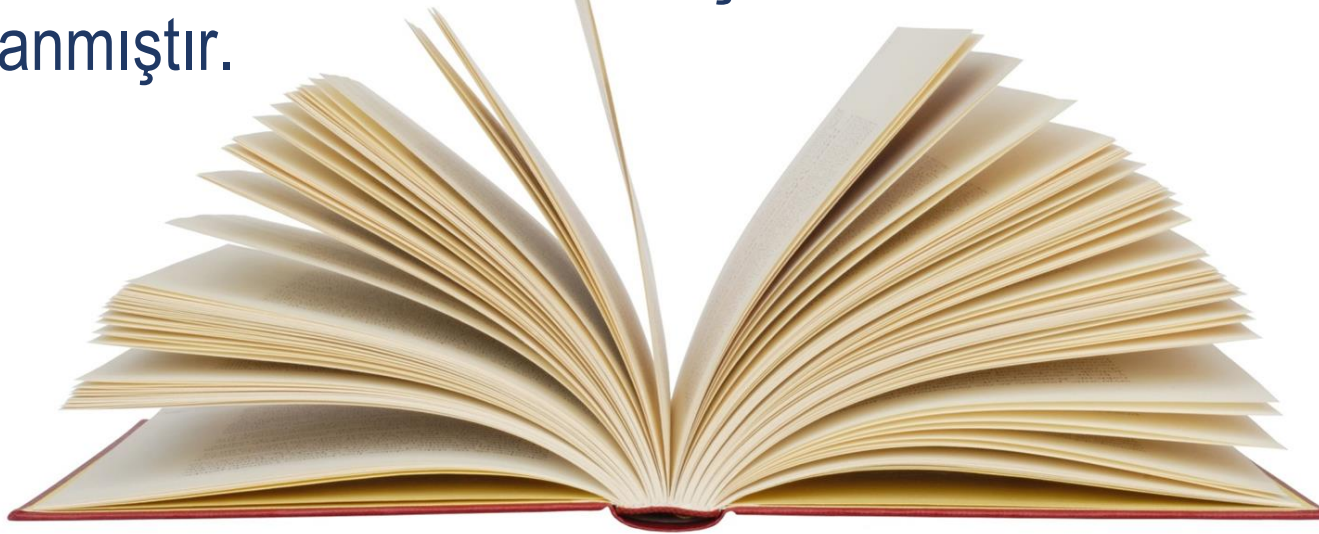
Bu proje Avrupa Birliği
Komisyonu tarafından
desteklenmektedir

ULUSAL MEVZUAT

6458 Sayılı “Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu”

30.03.2013 tarihli İçişleri Bakanlığı tarafından yayınlanan, 62 sayılı Suriye’den gelen Sığınmacılara “geçici koruma” statüsü tanıyan ve kampların yönetimi ile ilgili düzenlemeyi Getiren “*Türkiye’ye Toplu Sığınma Amacıyla Gelen Suriye ve Arap Cumhuriyetinde İkamet Eden Vatansız Kişilerin Kabulüne ve Barındırılmasına Dair Yönerge*” yayınlanmıştır.

Bu proje Avrupa Birliği Komisyonu tarafından desteklenmektedir

GEÇİCİ KORUMA

Türkiye’de Geçici Koruma kapsamında Suriyelilere,

- **sınırsız kalma,**
- **zorla geri göndermeye karşı koruma,**
- **acil ihtiyaçlara yanıt veren kabul düzenlemelerine erişimi içerecek şekilde koruma ve yardım sağlanmaktadır.**

Geçici koruma rejimi, kimlik belgeleri olmayanlar da dahil, tüm Suriyeli sığınmacıları kapsamaktadır.

Geçici koruma rejimi Suriye’den gelen Filistinlileri ve Suriye’den gelen vatansızları da kapsamaktadır.

Bu proje Avrupa Birliği
Komisyonu tarafından
desteklenmektedir

GÖÇÜN EĞİTİMSEL, SOSYAL, PSİKOLOJİK YÖNDEN ETKİLERİ

- **Ev sahibi ülkeler ve mültecilerin çoğu Suriyelilerin kendi ülkelerine döneceklerini umut etse de pek çok Suriyeli ülkesine yıllarca dönemeyecek gibi görünmektedir.**
- **Bu sebeple, ev sahibi ülkelerin orta ve uzun vadeli politikalarını belirlerken Suriyeli göçmenleri de gözetmesi gerekmektedir.**
- **Eğitim politikaları da Suriyeli mültecilerin ne kadar süre ev sahibi ülkede kalacaklarına göre belirlenmelidir.**

EĞİTİM

Bu proje Avrupa Birliği
Komisyonu tarafından
desteklenmektedir

KRİZ ÖNCESİ SURİYE'DE EĞİTİM

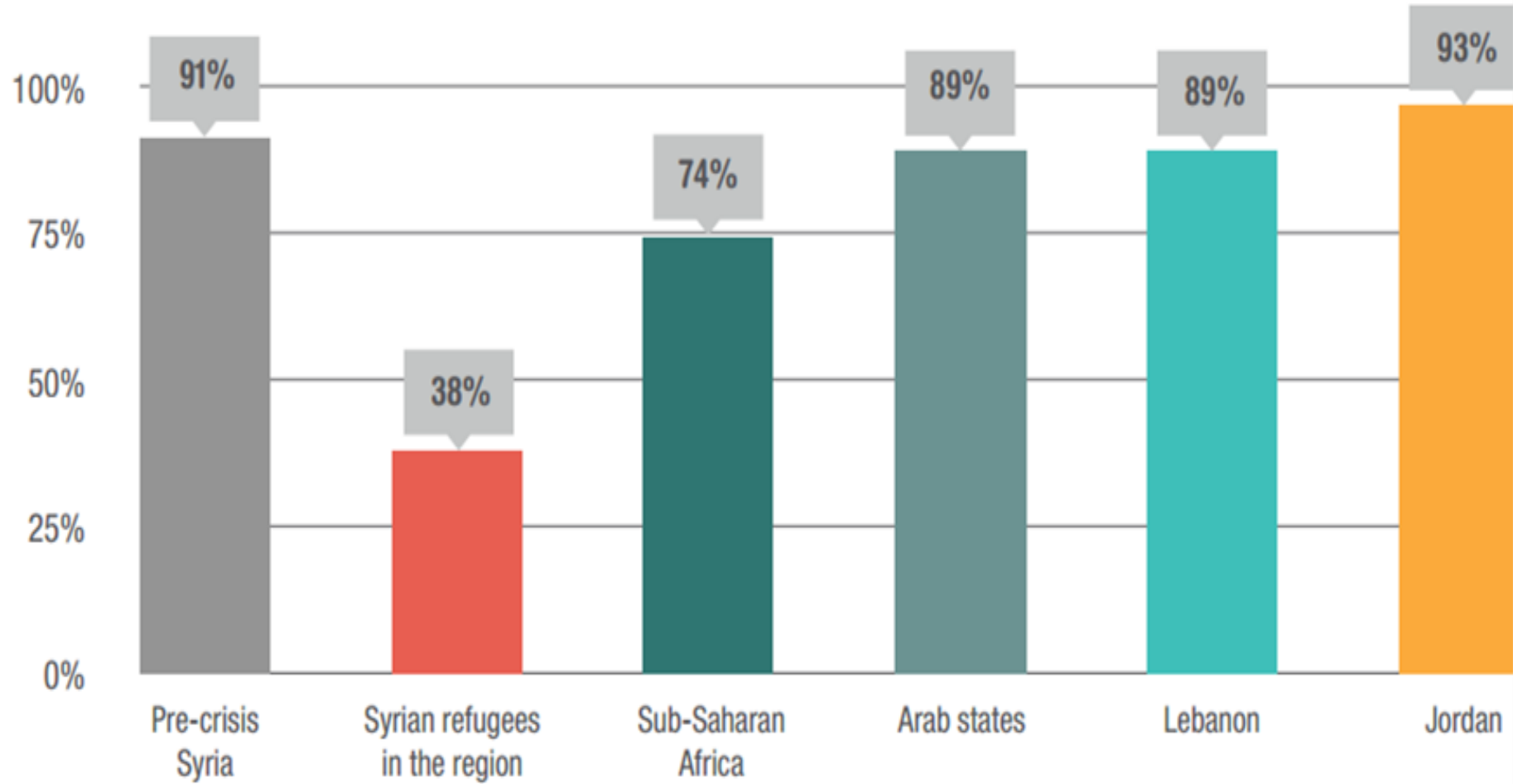
- Savaş öncesi, Suriye okullaşma anlamında bir çok ülkeyi geride bırakır durumdaydı.
- Suriye gayri milli hasılanın %5 ini eğitime harcamaktaydı.
- Suriye'nin eğitim durumu, Birleşmiş Milletler raporuna göre;
  - yetişkin nüfusun okuma yazma oranı 2005 yılında %80,
  - genç nüfusun okuma yazma oranı 2004 yılında %92,5,
  - ilköğretimde kayıtlı nüfusun oranı kız ve erkek gruplarının her ikisi için de %95'tir.
- Ancak çatışmalar, Suriye'de eğitimi bitme noktasına getirmiştir. Bugün Suriye'nin 4,8 milyon okul çağındaki çocuklarının yarısı okuldan uzaktır.

Bu proje Avrupa Birliği Komisyonu tarafından desteklenmektedir

Figure 2: Falling behind: enrolment rates for Syrian refugees in comparative perspective

Source: UNESCO Institute for Statistics (2014) and UNESCO (2014).

*Living On Hope, Hoping For Education -The Failed Response To The Syrian Refugee Crisis, 2014

KRİZ SONRASI BÖLGESEL ANALİZ

2014 yılından beri komşu ülkelere olan Suriyeli akını barınma sorunlarını da beraberinde getirmiştir. Lübnan ve Türkiye’de çadır kentlerde, camilerde ve açık alanlarda barınma sağlanırken Ürdün’de de çok ilkel ve resmiyeti olmayan çadır yerleşkelerde insanlar barınmaya mecbur bırakılmıştır.

Mültecilerin durumlarıyla ilgili en az veri Mısır’dan alınmaktadır. Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği düzenli durum raporları yayınlasa da bu raporlar mültecilerin ihtiyaçlarını kapsamamaktadır. Türkiye’den elde edilen veriler de yeterli değildir.

KRİZ SONRASI BÖLGESEL ANALİZ

Lübnan: Suriyeli mülteci sayısının fazla olduğu ülkelerden biridir. Lübnan Devleti'nin Suriyeli mültecilerin okullaştırılmasına dair bir strateji geliştirmiştir fakat, bu strateji yardım/bağış artışına paralel yürütülebilmektedir. Fiziksel şartların kısıtlı olması da mülteci çocukların eğitimine engel teşkil etmektedir. Bu engellere okul ücretleri, müfredat ve kayıt gereklilikleri ve de sosyal ayrımcılık eklenebilir.

KRİZ SONRASI BÖLGESEL ANALİZ

Ürdün: Suriyeli çocukların %75 i okula gitmektedir. Kamp dışındaki okullaşma oranı düşüktür. Çağ nüfusunun %60'ı ile engelli öğrencilerin %56'sı kendi yaşitları ile tam zamanlı okula gitmektedir. Okula devam edememe nedenleri ise şu şekilde sıralanmaktadır:

- Kayıt için gerekli belgelerin sunulamaması,
- Suriye'de çatışma sürecinde okula ulaşılabilmesi,
- Ürdün ile Suriye müfredatı arasındaki farklılık

(UNHCR'ın ADGM değerlendirmesi)

Mısır: Politik kargaşaya durumlarından dolayı diğer ülkelere geçiş yapmak umuduyla kayıtlarını sildiren mülteci sayısı çok fazladır.

TÜRKİYE'DE GKAS EĞİTİMİ

TÜRKÇE ÖĞRETİMİ

Geçici Koruma Altındaki Suriyeli nüfusun çoğunluğunun kadın ve çocuk olduğu göz önüne alınırsa,

- çocukların eğitim şansını kaybetmemeleri
- ileride topluma dâhil olabilmeleri,
- bir meslek sahibi olabilmeleri,
- durum elverdiğince ülkelerine dönüp ülkelerini yeniden yapılandırabilmeleri için mutlaka geleceğe yatırım yapılması gerekmektedir.

Bu proje Avrupa Birliği
Komisyonu tarafından
desteklenmektedir

TÜRKÇE ÖĞRETİMİ

- Suriyeli mülteciler iltica ettikleri Türkiye'de yoğunlukla dil sorunuyla karşı karşıya kalmaktadırlar.
- İltica edilen ülkelerden Ürdün, Lübnan, Irak ve Mısır'da ana dil Arapça iken Türkiye'de Türkçe konuşulmaktadır.
- Bu durumda, dil öğretimi mülteciler için yiyecek-içecek ve kalacak yer bulmak kadar önemli bir sorun haline gelmektedir (Akkaya, 2013: 180).

Bu proje Avrupa Birliği
Komisyonu tarafından
desteklenmektedir

TÜRKÇE ÖĞRETİMİ

Bireyin bulunduğu toplumda kendisini ifade etmesinin, diğer bireyler ile iletişim ve etkileşim kurmasının temel aracının dil olduğu düşünöldüğünde; dil farklılığının hem sığınmacılar hem de öлке vatandaşları ağısından birçok sorunu da beraberinde getirdiği görölmektedir (Uzun ve Bütün, 2016: 75).

Bu proje Avrupa Birliği
Komisyonu tarafından
desteklenmektedir

TÜRKÇE ÖĞRETİMİ

Yapılan bir araştırmaya göre çocukların Türkçe bilmemeleri nedeniyle ciddi sorunlar yaşadıkları saptanmıştır.

Aynı çalışmada, öğretmenler;

- çocuklarla hiçbir şekilde iletişime geçemediklerini,
- çocukların akranları ile de iletişimlerinin sınırlı olduğunu,
- sınıfta yalnız kaldıklarını,
- yaşadıkları sorunları öğretmenlerine aktarma imkânları bulamadıklarını karşılaştıkları sorunlar ile tek başlarına mücadele etmek zorunda kaldıklarını,

Kaynak: (Uluslararası Erken Çocukluk Eğitimi Çalışmaları Dergisi Cilt:1 Sayı:1 (01 Şubat 2016) yayınlanan Elif MERCAN UZUN ve Eda BÜTÜN tarafından Okul Öncesi Eğitim Kurumlarındaki Suriyeli Siğinmacı Çocukların Karşılaştıkları Sorunlar Hakkında Öğretmen Görüşleri)

Bu proje Avrupa Birliği
Komisyonu tarafından
desteklenmektedir

TÜRKÇE ÖĞRETİMİ

- çocukların dertlerini anlatamadıklarını,
- anlatsalar bile cevap alamadıklarını ve bir süre sonra da nasıl olsa anlamıyor diye diğer çocukların onlarla konuşmadığını,
- çocukların ailelerini birkaç kez okula çağırđıklarını, dil sorunu yüzünden iki tarafın anlaşamadığını belirtmektedirler.

Bu proje Avrupa Birliği Komisyonu tarafından desteklenmektedir

GEÇİCİ KORUMA ALTINDAKİ SURİYELİLERİN EĞİTİMİ

•Türkiye'deki zorunlu okul yaşındaki Suriyeli öğrencilerin eğitimi için iki alternatif bulunmaktadır.

Arapça dilinde Türk Müfredatına göre adapte edilmiş Geçici Eğitim Merkezleri (GEM)

Örgün eğitim içinde, Türk eğitim sistemi müfredatına göre eğitim verilen kamu okulları

- Suriyeli öğrencilerin kayıt oranları incelediğinde, GEM'lerdeki öğrenci sayısı MEB bağlı okullarda daha yüksek olduğu görülmektedir.
- Projemizin amacı tüm Suriyeli öğrencilerin Bakanlığımıza bağlı Kamu Okullarında eğitim görmelerini sağlamaktır.

GEÇİCİ EĞİTİM MERKEZLERİ

- Geçici eğitim merkezleri (GEM), okul çağındaki Suriyeli çocuklara ve gençlere yönelik oluşturulan, hem kamplarda hem de kamp dışında faaliyet gösteren, uyarlanmış Arapça müfredatı ile eğitim veren merkezlerdir.
- GEM'lerde şuan, haftada 15 saat zorunlu Türkçe eğitimi verilmektedir.
- GEM'lerde kayıtlar MEB Yabancı Öğrenci Bilgi İşletim Sistemi (YÖBİS) tarafından tutulmaktadır.
- Son verilere göre Türkiye'de 432 GEM mevcuttur.

Bu proje Avrupa Birliği
Komisyonu tarafından
desteklenmektedir

TÜRK OKULLARI

- 2016-2017 eğitim ve öğretim yılı itibariyle, 1. sınıf /5. sınıf/ 9. sınıf yaş grubunda olan GKAS çocuklar kendi bölgelerindeki Türk okullarına kayıt yaptırabilmektedir.
- Dil sorunlarının en aza indirilmesi için telafi ve destek eğitimi konusunda proje kapsamında kurslar açılması planlanmaktadır.

Bu proje Avrupa Birliği
Komisyonu tarafından
desteklenmektedir

GKAS ÖĞRENCİ EĞİTİM ALDIKLARI YERLERE GÖRE SAYILARI

Okul çağı nüfusu (5-17 yaş)	Kayıtlı GKAS çocuk sayısı* (5-17)	Gem'lerde kayıtlı (5-17)*		Resmi okullarda kayıtlı (5-17)*		GKAS Okullaşma Oranı
		Şubat 2016	Kasım 2016	Şubat 2016	Kasım 2016	
872.629	499.531	249.750	325.452	75.748	174.079	%57,2

* MEB Kasım 2016 Verileri

Bu proje Avrupa Birliği
Komisyonu tarafından
desteklenmektedir

TÜRK OKULLARI

TANIM	ŞUBAT VERİLERİ *	KASIM VERİLERİ **	NOTLAR
Okul çağındaki Suriyeli çocukların sayısı (okul öncesi dahil)	834.842	872.629	Suriyeli nüfusunun %31'i
MEB okullarında kayıtlı Suriyeli çocukların sayısı (5-17 yaş)	62.357	174.079	MEB tarafından sağlanan veriler
GEM' lere kayıtlı GKAS sayısı	248.902	325.452	MEB tarafından sağlanan veriler
Örgün eğitimdeki Suriyeli çocukların toplam sayısı	311.250	499.531	MEB okulları ve MEB'in geçici onayıyla açılan GEM okulları dahil
* Şubat 2016 , ** Kasım 2016			

Bu proje Avrupa Birliği
Komisyonu tarafından
desteklenmektedir

EĞİTİM YOLUYLA AŐILABİLECEK SORUNLAR

- **Erken evlilikler/ Zorla evlendirilmeler**, “Save the Children” raporlarına göre 2013-2014 yılları arasında erken evlilik oranı %25 artmıŐtır. Ev kiralarının %300 arttığı Ürdün ve Lübnan’ daki ev sahipleri, genç kızların kendileri ile evlenmelerini teklif etmektedirler. (Uluslararası Mülteciler, Batha, 2013).
- **Radikal gruplar tarafından kurban olarak görülmeleri,**
- **Toplum dıŐına itilme/ DıŐlanmıŐlık hissi,**
- **ocuk iŐçiliđinin artması**, ABD İŞçi Sınıfı Departmanı, Ürdün’de 12 yaşındaki çocukların 12 saat çalıŐtıklarını belirtmektedir. Ayrıca Lübnan’da da mülteci çocuklar sokaklarda satıcılık yapmakta ve kaçakçılık gruplarının açık hedefi olmaktadır.
- **DüŐük gelirli aileler,**
- **Güvenlik kaygısı- suça eğimlilik**

Bu proje Avrupa Birliği
Komisyonu tarafından
desteklenmektedir

EĞİTİME ERİŞİM KONUSUNDA SUNULAN ÖNERİLER

- **Ev sahibi ülkelerdeki mülteci çocukların eğitim fırsatlarından yararlanmaları garanti altına alınmalıdır. Ayrıca hızlandırılmış yaygın eğitim hem ev sahibi ülkeler hem de bağışçılar tarafından desteklenmelidir.**
- **Devlet okullarında ek binalar ve mekânlar oluşturmak mümkün olabilir. Bu çalışmalar Suriyeli çocukların en fazla olduğu yerlerde yoğunlaştırılabilir.**
- **Eğitimine ulaşım yüzünden devam edemeyen mülteci çocuklar için taşıma sistemi geliştirilebilir.**
- **Devlet tarafından onaylı, tam zamanlı, nitelikli ve resmi alternatif eğitim kurumları kurulabilir. Bu çalışmalar, ev sahibi ülke, BM kuruluşları, iş çevresi ve Sivil Toplum Kuruluşlarınca yapılabilir.**
- **İkili öğretim, mülteci çocukların örgün eğitime dâhil edilmesi için hızlı bir çözüm olabilir. Bu süreçte eğitimin niteliğinin sağlanmasına dikkat edilmelidir.**
- **Mülteci çocukların eğitime erişimlerinin önündeki engeller saptanmalı ve bunları çözmeye yönelik planlamalar yapılmalıdır.**

Bu proje Avrupa Birliği
Komisyonu tarafından
desteklenmektedir

EĞİTİM YÖNETİMİ KONUSUNDA SUNULAN ÖNERİLER

- Daha uzun vadeli gelişim planları yapılmalıdır.
- Bütçe öncelikli olarak örgün eğitime ayrılmalıdır.
- Okul binalarına yapılacak yatırım gelecekte yaşanabilecek krizlerin önüne geçebilir.
- Mülteci çocukların eğitimlerinin etkililiğini artırmak için teknolojiden faydalanılabilir.
- Sağlanan eğitimin güvenli ve kapsayıcı olması gerekmektedir. Okul içi şiddetin olmadığı, öğrencilerin rahat, huzurlu ve hoşgörünün egemen ve olduğu ortamlar temin edilmelidir.
- Suriye'deki çocukların ve mülteci çocukların ihtiyaçlarının giderilmesi için gerekli olan fon fazladır. Tüm fonlamanın izlenebilmesi için bir mekanizma kurulmalıdır.

Suriyeli Mülteci Çocukların Eğitimi Türkiye, Lübnan ve Ürdün'de Krizin Yönetimi, 2015

Bu proje Avrupa Birliği
Komisyonu tarafından
desteklenmektedir

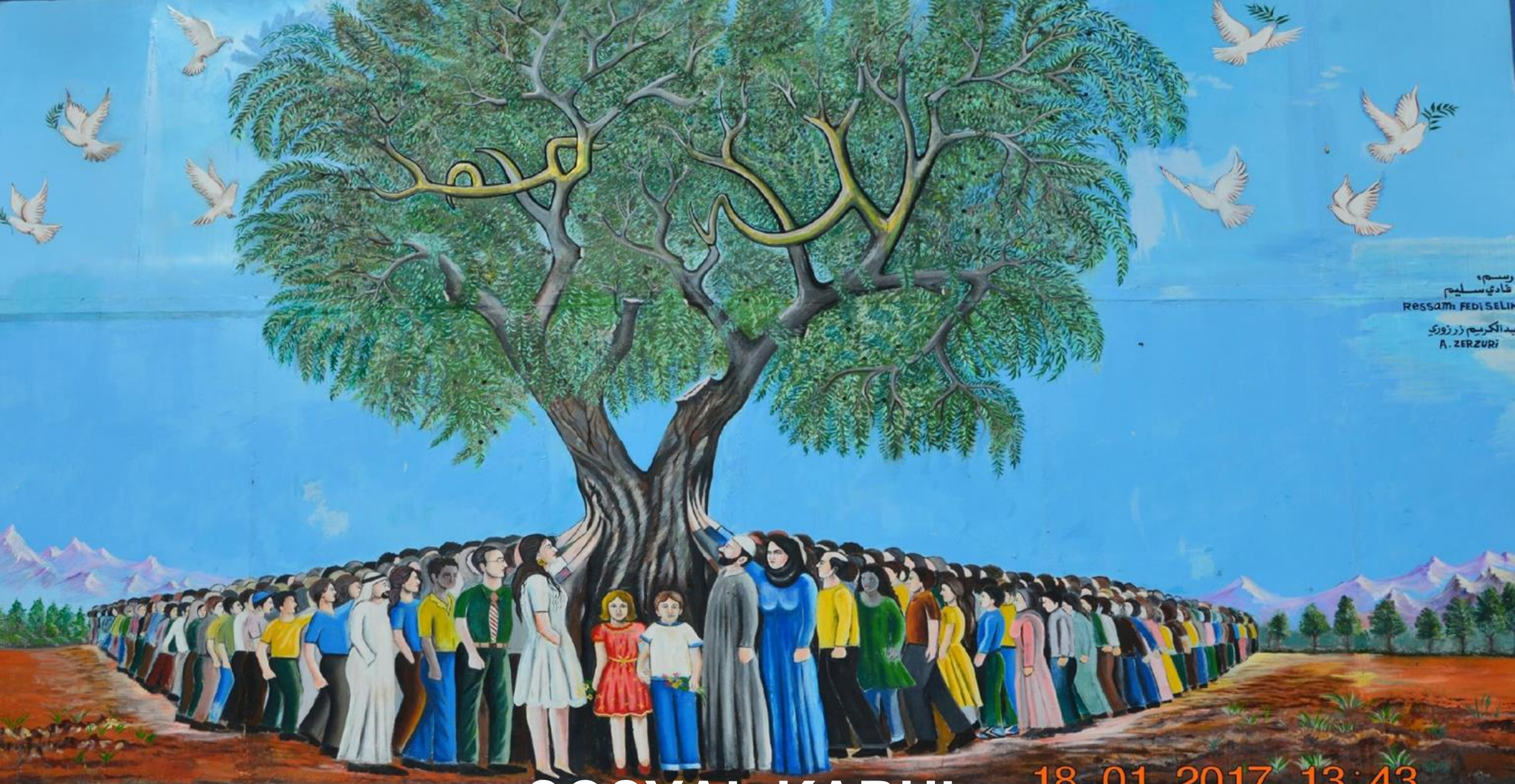
EĞİTİMİN NİTELİĞİNİN ARTIRILMASI KONUSUNDA SUNULAN ÖNERİLER

- Okulunda Suriyeli öğrenciler olan öğretmenler desteklenmelidir.
- İzleme ve destekleme hizmetleri geliştirilmelidir.
- Tüm bunlar yapılırken, ev sahibi ülkenin vatandaşlarının eğitimi önemsenmeli, planlanmalı ve bütçelenmelidir.

Suriyeli Mülteci Çocukların Türkiye Devlet Okullarındaki Durumu: Politika ve Uygulama Önerileri, Eylül 2015, İstanbul Bilgi Üniversitesi

(Suriyeli Mülteci Çocukların Eğitimi Türkiye, Lübnan ve Ürdün'de Krizin Yönetimi, 2015)

رئسم
قادي سلیم
Ressam: FEDI SELIM
بیدالکریم زر زوری
A. ZERZURI

SOSYAL KABUL

18.01.2017 13:43

Bu proje Avrupa Birliği
Komisyonu tarafından
desteklenmektedir

SOSYAL KABUL

Yerel halkın Suriyeli Sığınmacılara karşı davranış ve duygularını belirleyen 4 sorun alanı tespit edilmiştir:

1- Ekonomik sorunlar ve işsizlik kaygısı; yerel halk sığınmacıların ülkeye ekonomik bir yük getirdiğini düşünmekte, yapılan harcamalarda kendi yoksullarımıza adaletsiz davranıldığı kanısını taşımaktadırlar.

Ayrıca sığınmacıların ucuz iş gücü olması sebebiyle işlerini tehdit altında hissetmektedirler. Kaçak işçi ve iş yeri problemi de esnaflar tarafından haksız rekabet nedeniyle şikâyet edilen konulardandır.

Yerel halk sığınmacıların gelmesiyle birlikte enflasyonun yükseldiğini ve kiraların arttığını dile getirmektedirler.

(Zorunlu Ev Sahipliği Sürecinden Komşuluk İlişkisine: Yerel Halkın Suriyeli Sığınmacılara Karşı Yaşantı, Algı, Tutum ve Beklentilerinin Tespiti, Aralık 2015)

Bu proje Avrupa Birliği
Komisyonu tarafından
desteklenmektedir

SOSYAL KABUL

2- Siyasi sorunlar ve g¼venlik kaygısı; ¼lkeye giren Suriyelilerin tam kaydının yapılamıyor olması ter¼r endişesini artırmaktadır. Savaştan dolayı yoksullaşan halkın hırsızlık, gasp gibi yasa dıőı işlere bulaşması ihtimalleri yerel halkta sığınmacıların suç işleyebileceği endişesini doğurmuştur.

Bu proje Avrupa Birliği
Komisyonu tarafından
desteklenmektedir

SOSYAL KABUL

3- Toplumsal sorunlar ve sosyal uyum kaygısı; farklı yaşam tarzları, dil ve kültür arasındaki farklılaşmalar yerel halkın sığınmacılara karşı ön yargı geliştirmelerine sebep olmuştur. Çok eşlilik, erken yaşta evlenme gibi konularda özellikle toplumun kadın kesimi tarafından olumsuz duygular oluşturmalarına ve evliliklerini tehlikede görmelerine sebep olmuştur.

4- Kentsel sorunlar ve temel hizmetler kaygısı; kamplardan çıkararak kentin içine yayılan sığınmacıların artan konut ihtiyacının, maddi olanakların yetersizliği sebebiyle gecekondulaşma ve çarpık kentleşmeye sebebiyet vermesi ve kiraların artmasına sebep olarak yerel halkta bir barınma probleminin ortaya çıkıyor olması bir diğer sorun alanıdır.

Bu proje Avrupa Birliği Komisyonu tarafından desteklenmektedir

YEREL HALKIN SURIYELİ SİĞİNMACILARA YÖNELİK “SOSYAL MESAFE”LERİ

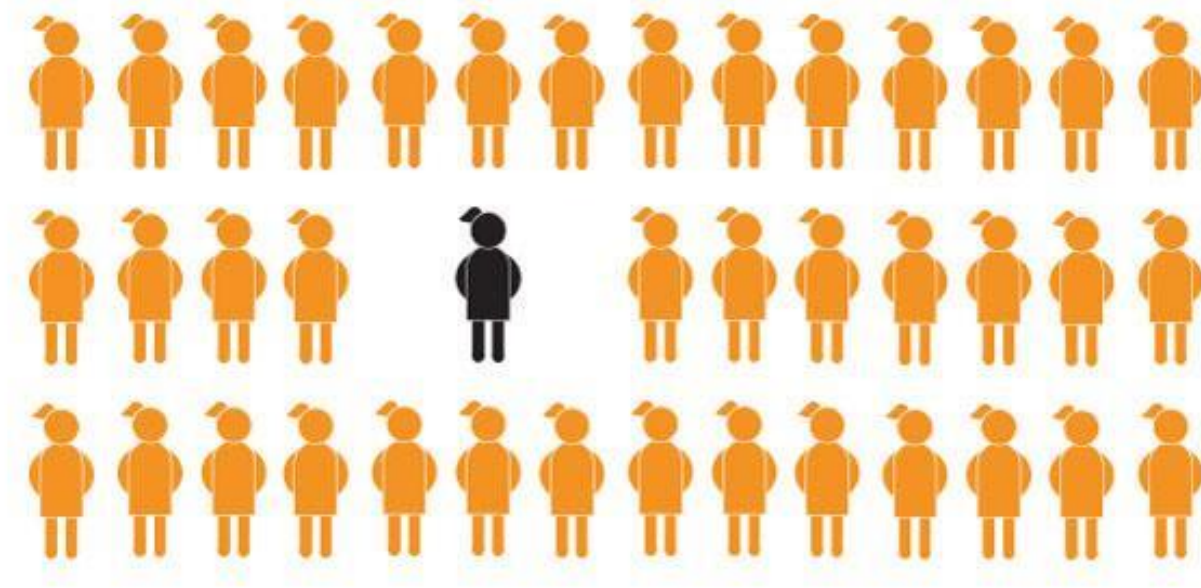
- Yerel halkın, Suriyeli sığınmacılarla aralarına bariz bir şekilde sosyal mesafe kurdukları anlaşılmaktadır. Yerel halk Suriyelilerin asla bir yurttaş olarak Türkiye’de kalmalarını istememektedirler.

- Kişisel dost olarak arkadaş ilişkisi kurmalarına ya da komşu olarak mahallerinde bulunmalarına tarafsız durmakta ve bu duruma fazla ses çıkarmamaktadırlar. Fakat yakın akrabalarından biriyle evlenmelerini ise asla kabul etmemektedirler.

Bu proje Avrupa Birliği
Komisyonu tarafından
desteklenmektedir

YEREL HALKIN “SURIYELİ” ALGISI

Yerel halk Suriyelilere yönelik negatif tutumlar oluşturmaktadır. Yerel halkın büyük çoğunluğu Suriyeliler hakkında;

- Suriye'den gelenlerin paralı, eğitimi olanlarının başka yerleşim yerlerine gittiğini fakir ve eğitimsiz olanlarının ülkemizde kaldığını bu yüzden de ülkemize çok büyük ekonomik yük olduğunu,

Bu proje Avrupa Birliği
Komisyonu tarafından
desteklenmektedir

YEREL HALKIN “SURIYELİ” ALGISI

- Geçici Koruma Altındaki Suriyeliler yüzünden yerel halk, işlerini kaybettiklerini böyle giderse yaşam standartlarında bir azalma gerekleēeđini,
- Hastanelerde, devlet dairelerinde kendilerinden çok Suriyelilere zen gösterildiğini, bu yüzden yerel halkın sağlık hizmetlerinden daha az yararlanır olduğunu düşünerek Suriyeliler hakkında genelde olumsuz denilebilecek algı oluşturmaktadır.

(Türkiye’deki Suriyeliler: Toplumsal Kabul ve Uyum, Aralık 2014)

Bu proje Avrupa Birliği
Komisyonu tarafından
desteklenmektedir

YEREL HALKIN “SURIYELİ” YARGISI

ÖRNEK:

- Yerel halkın Suriyeli sığınmacılara yönelik ön yargılara sahip olduğu söylenebilir. Çünkü yerel halkın bir kısmı onları cahil insanlar olarak görmektedir (% 57,8).
- Oysa Adana'ya gelmiş Suriyeli sığınmacılar üzerine yapılan bir çalışmada gelen sığınmacıların % 42,3'ü İngilizce, Fransızca veya Almanca dillerine vakıf oldukları tespit edilmiştir. Örneklemin % 31,3'ü ise İngilizce, Fransızca, Almanca veya Rusça dillerinden herhangi birine en azından anlama düzeyinde vakıftır. Yalnızca bu maddeden bile yola çıkarak yerel halkın, Suriyeli sığınmacılara yönelik ön yargılara sahip olduğu söylenebilir.

Bu proje Avrupa Birliği
Komisyonu tarafından
desteklenmektedir

YEREL HALKIN “SURIYELİ” YARGISI

Yerel halkın “Suriyeli” yargısında en güçlü eğilim;

- “yüzyıllardır komşularımız” ,
- “zulümden kaçan insanlar” ,
- “onların din kardeşlerimiz” olduğu yönündedir.

Yerel halk kendileri ile Suriyeliler arasında “giyim alışkanlıkları bakımında bir benzerlik” kurmamaktadır. Ayrıca onlarla “dil birliği olduğunu” da kabul etmemektedir. “Yeme içme alışkanlıkları bakımdan benzer” olduğunu da düşünmemektedirler.

(TÜRKİYE’DEKİ SURİYELİLER: İŞSİZLİK VE SOSYAL UYUM, Nisan 2016)

Bu proje Avrupa Birliği
Komisyonu tarafından
desteklenmektedir

SOSYAL KABUL - ÖNERİLER

• Yerel halkın değerler sistemini de göz önüne alarak, Suriye toplumunun sosyo-kültürel değerleri ve ihtiyaçlarını da ötelemeden kapsamlı bir **uyum planına** ihtiyaç duyulmaktadır. Bunu yaparken de halkın yukarıda sayılan tepki, endişe ve beklentileri dikkate alınmalıdır.

• Öncelikle farklı ülkelerin deneyimlerinden faydalanarak bilimsel bir perspektifle, üniversitelerin, sivil toplum örgütlerinin, araştırma kuruluşlarının ve GKAS kanaat önderlerinin de düşüncelerinin dikkate alındığı kapsamlı bir **entegrasyon politikası** hazırlanmalıdır.

s

• Ekonomik ve siyasi kaygıların temelinde yatan sığınmacıların kayıt problemi ve çalışma izni sıkıntıları giderilmelidir.

Bu proje Avrupa Birliği
Komisyonu tarafından
desteklenmektedir

SOSYAL KABUL - ÖNERİLER

- Suriyeli algısının düzeltilmesi için çalışmalar yapılmalıdır. Sokakta dilenen Suriyeliler görüntüsü insanlarda rahatsızlığın ötesinde güvenlik endişesi yaratmaktadır. Ayrıca dilencilik meselesi Suriyelilere yönelik algıyı da olumsuz etkilemektedir. Bu konuda yerel otoritelerin önlem alması etkili olacaktır.
- Suriyelilere yönelik algıyı değiştirmek için Suriyelilerin içindeki farklılıkları, onların yaşamlarının değişik kesitlerini gösteren sanatsal-sosyal faaliyetler düzenlenebilir veya ekonomik, sosyal ve kültürel katkılarını da öne çıkaracak çalışmalar ve veriler toplumla paylaşılabilir.

GEÇİCİ KORUMA ALTINDAKİ SURİYELİ ÇOCUKLARA YÖNELİK TUTUMLAR

- Sığınmacı aileler beslenme, barınma, temizlik gibi temel ihtiyaçlar noktasında sorunlar yaşamaktadır. Özellikle çocukların temizlikleri ile ilgili sorunlar okul ortamında kolayca fark edilebilmektedir.

GEÇİCİ KORUMA ALTINDAKİ SURİYELİ ÇOCUKLARA YÖNELİK TUTUMLAR

Konuyla ilgili yürütölen bir çalışmada temel ihtiyaçlarının karşılanması noktasında sorun yaşanan çocukların sınıf ortamında daha çok dışlandığı ifade edilmektedir. Çalışmadaki örnekle ifadelerden biri şu şekildedir;

“Orada yaşadıkları zorlukların yanında burada yaşadıkları zorluklara da yardımcı olamıyoruz çünkü şartlarının iyileştirilmesi lazım. Evleri yok, sokaklardalar. Diğer aileler çocuklarının sınıflarında istemiyor. Bu sadece onlarla ilgili bir durum değil genel olarak aileler belirli alışkanlıkları edinmemiş çocuklarla çocuklarının görüşmesini istemiyor. Belki daha düzgün şartlarda yaşasalar buradaki aileler de daha farklı tutum sergilerler diye düşünüyorum.”

Bu proje Avrupa Birliği
Komisyonu tarafından
desteklenmektedir

GEÇİCİ KORUMA ALTINDAKİ SURİYELİ ÇOCUKLARA YÖNELİK TUTUMLAR

Çocukların sosyal kabulünde, en önemli görev eğitimcileredir. Halkın olumsuz ön yargıları eğitimcilerin çabaları ile değiştirilebilecektir.

PSIKOLOJI

Bu proje Avrupa Birliği
Komisyonu tarafından
desteklenmektedir

PSİKOLOJİ

- Suriye krizinde de en ağır bedeli ödeyenler her savaşta olduğu gibi çok büyük bir psikolojik yükü de sırtlanan kadınlar ve çocuklardır.
- Bu insanların bir savaş ortamından kaçmak için vatanlarını terk etmek ve ufak çadır veya konteynerlerde kalabalık gruplar halinde yaşamak zorunda kaldıkları düşünülürse, psikolojik durum bozuklukları veya dengesiz davranışlar sergilenmesi doğaldır.

Bu proje Avrupa Birliği
Komisyonu tarafından
desteklenmektedir

PSİKOLOJİ

- Bununla daha kolay m¼cadele edebilmeleri için psikolojik danışma hizmeti verilmelidir.
- Danışma hizmetlerinin sağlanması kaliteli bir eğitimin vazgeçilmez bir boyutu olarak g¼r¼lebilir.
- M¼lteci çocukların şiddete maruz kalmaları, kendilerini daha az yetenekli g¼rmeleri, çevrelerinden korkmaları ve travma sonrası stres bozukluğu (TSSB) geliştirmelerine neden olabilir.

Bu proje Avrupa Birliği Komisyonu tarafından desteklenmektedir

PSİKOLOJİ

Bu faktörler öğrenme kapasitelerini sınırlayabilir. Çocuklar bu dönemde

- gelişimsel desteğe,
- yaşadıkları travmatik olayları atlatmaya
- yeni geldikleri ülkeye uyum sağlamaya yönelik psiko-sosyal desteğe ihtiyacı duymaktadırlar.

• (AlmqvistveBroberg, 1999; Fazel,Reed, Panter-Brick ve Stein,2012; Thabet, AbedveVostanis, 2004).
• Kaynak:THE EDUCATIONAL OPPORTUNITIES AND CHALLENGES OF SYRIAN REFUGEE STUDENTS IN TURKEY: TEMPORARY EDUCATION CENTERS AND BEYOND
/TÜRKİYE'DEKİ SURIYE MÜLTECİ ÖĞRENCİLERİNİN EĞİTSEL FIRSATLARI VE ZORLUKLARI: GEÇİCİ EĞİTİM MERKEZLERİNDE: ÖNCEKİ VE SONRAKİ DURUM

Bu proje Avrupa Birliği
Komisyonu tarafından
desteklenmektedir

PSİKOLOJİ

Türkiye'de uzmanlaşmış sosyal ve tıbbi hizmetlerin bulunmasına rağmen şiddet mağdurlarını tanımlamak, desteklemek veya başvurmak için kamplarda sistematik bir çocuk koruma sistemi henüz mevcut değildir.

UNICEF ayrıca faaliyetlerini şu alanlarda yoğunlaştırmıştır:

- **Eğlence Faaliyetleri:** UNICEF, 37.900 çocuğa yönelik yapılandırılmış eğlence faaliyetleri başlatmayı planlamaktadır.
- **Çocukları Koruma:** Yaklaşık 99.750 çocuk ve ergen için güvenli rekreasyon ve eğitim yoluyla psiko-sosyal bakım ve sevk mekanizmalarını sağlanmıştır.

Bu proje Avrupa Birliği
Komisyonu tarafından
desteklenmektedir

PSİKOLOJİ

Konuyla ilgili yapılan bir çalışmada, Nizip Kampı'ndan Suudi Arabistanlı bir psikolog, durumu şöyle ifade etmiştir:

“Buraya gelen insanlar savaştan kaçıyorlar. Evleri yok, türlü dertle boğuşuyorlar. Psikolojik olarak yıpranmış durumdalar. Buranın atmosferi çok farklı, insanlar savaş kaynaklı pek çok endişeyle baş etmeye alışıyor. Özellikle uyku bozukluğu çok yaygın. Fiziken her şey normal olsa bile, birkaç gün uykusuzluk çeken bir insanın davranışları nasıl olur? Agresif, mutsuz, gergin... Ancak doğru bir psikolojik destekle bu insanlara yardım edilebilir.”

GKAS Çocuklarla İlgili Üniversite Öğrencilerinin Görüşleri

“Çocuklar savaştan kaçtılar ama burada da farklı bir savaşın içine girdiler. Tabii ki şartları Suriye’dekilerle karşılaştırılmaz, burada can güvenliği gibi dertleri yok ama tam olarak faydalı olduğumuzu düşünmüyorum. Çünkü konuşamıyoruz, anlayamıyoruz. Çocuklar ne tür travmalar yaşadılar bilemiyoruz.”

Bu proje Avrupa Birliği Komisyonu tarafından desteklenmektedir

PSİKOLOJİK DESTEKTE İLETİŞİM

- Çocuklara verilebilecek desteğin sağlanması için gerekli olan birincil iletişim kanalı **dildir.**
- Fakat yaşanan dil problemi bu noktada da büyük bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Dil engelinin çocuğa yapılacak olan psiko-sosyal desteği de engellediğini vurgulayan bir çalışmada konu hakkındaki şu görüşe yer verilmiştir:

“Çocuklardan birisi durup dururken ağlamaya, bağırmaaya başlıyordu. Ailesi ile din kültürü öğretmenimizin yardımıyla konuştuk. Savaşta gözünün önünde iki kardeşi ölmüş. Rehber öğretmenimiz yardım etmeye çalıştı ama her seferinde çeviri yapacak birisini bulması çok zor oluyor .”

Bu proje Avrupa Birliği
Komisyonu tarafından
desteklenmektedir

İSTİHDAM

- Kamp dışı alanda yaşayan Suriyeli misafirler, konaklama alanı bulmakta zorlanmaktadır.
- Geçim sıkıntısı yaşayan bazı Suriyeliler ya çok yüksek kiraları karşılayabilmek adına kalabalık ailelerle iç içe aynı odayı paylaşmakta ya da yaşanması mümkün olmayan metruk binalarda kendilerine bir yaşam alanı yaratma çabasına girmektedirler.
- Suriyeli sığınmacıların önemli bir kısmı, sağlıksız koşullardaki yapılarda, terk edilmiş binalar ve/veya mahrumiyet bölgelerindeki parklar ve mahalleler içindeki alanlarda, hayvan barınağı, vb. mekânlarda yaşamaktadırlar.
- Kamp dışında yaşayan Suriyeli sığınmacılar, şanlıurfa Valiliği, Suriyeli Misafirler Koordinasyon Merkezlerinde kayıt altına alınmaktadır. Ve her kayıt edilen kişiye Suriyeli Misafir Kimlik Kartı verilmektedir. Kaymakamlıklar aracılığıyla sağlanan yardımlar, tıbbi yardım ve diğer yardımlara erişim söz konusu Suriyeli Misafir Kimlik Kartı ile mümkün olmaktadır.

Bu proje Avrupa Birliği Komisyonu tarafından desteklenmektedir

İSTİHDAM

- *“Suriyeli mülteci yuvasız kuş gibidir. Çünkü kendi yurtlarından, doğup büyüdüğü memleketten kötü sebeplerden dolayı ayrılıp zor şartlarla başka ülkede yaşam mücadelesi vermek zorundadırlar. Adeta yuvası bozulmuş, yaralanmış kuş gibi çaresizlerdir. Birilerinin onların yarasını sarmasını ve yuva vermesini çaresizce beklerler. Ülkemiz de bu yuvasız kuşlara yuva vermiştir.”*

• Kaynak:(THE STUDY OF THE PERCEPTIONS OF THE STUDENTS STUDYING IN THE DEPARTMENT OF TURKISH TEACHING IN ÇUKUROVA UNIVERSITY ABOUT THE TERM “SYRIAN REFUGEE”(ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ TÜRKÇE ÖĞRETMENLİĞİ BÖLÜMÜNDE OKUYAN ÖĞRENCİLERİN SURİYELİ MÜLTECİ KAVRAMINA İLİŞKİN ALGILARININ İNCELENMESİ)-2016

Bu proje Avrupa Birliği
Komisyonu tarafından
desteklenmektedir

ÖNERİLER

- Suriyelilere, göçü teşvik etmeyecek, iç barışı bozmayacak şekilde iş olanağı sağlanmalıdır.
- Her kurum kendi bünyesinde çalışan işçi sayısının %10'unu geçmeyecek oranda Suriyeli çalıştırabilmeli ve bu sayının üstüne kesinlikle çıkılmamalıdır. Suriyelilerin ödenen maaşları asgari ücretin altında olmamalı ve ülkemizdeki vatandaşlarımıza tanınan bütün sosyal haklardan faydalandırılmalıdırlar.
- İŞKUR bünyesinde, ilgili meslek odalarının atayacağı uzmanlar koordinasyonunda çalışmak isteyen Suriyeli misafirlerin mahir oldukları sektörlerin belirlenerek ihtiyaç duyulan sektörlerle yönlendirilmesi sağlanmalıdır.

(Gaziantep'te Yaşayan Suriyeli Misafirlere İlişkin Rapor (Gaziantep Kent Konseyi) Sorunlar ve Çözüm Önerileri)

Bu proje Avrupa Birliği
Komisyonu tarafından
desteklenmektedir

SAĞLIK

Bu proje Avrupa Birliği
Komisyonu tarafından
desteklenmektedir

GKAS Sağlık Hakkı

SAĞLIK

- AFAD 18.01.2013 tarihinde yayınladığı 374 sayılı 2013/1 no'lu “Suriyeli Misafirlerin Sağlık Hizmetleri Hakkında” genelgeyi kampların bulunduğu illeri kapsayacak Şekilde uygulamaya koymuŐtur.
- Sınırdan giriŐ yaptıktan sonra, herhangi bir kamp tarafından kayıt altına alınmamıŐ GKAS iÇin hastalandıklarında bir sağlık merkezine müracaatı durumunda; sağlık merkezince kayıt iŐlemi yapılırken, eŐ zamanlı olarak AFAD talimatı ile o ilin valiliğince görevlendirilen personel ve belirlenen bir telefon numarası üzerinden kayıt altına alınarak sağlık hizmetinin sağlanması, tedavi giderlerinin o ilin valiliğine faturalandırılması talimatı valiliklere gönderilmiŐtir. Bu talimata gÖre, İlaŐ, protez diş, gÖzlük, iŐitme cihazı gibi malzemelerin Sağlık Uygulama Tebliğ'inde (SUT) belirtilen usul ve esaslara gÖre temin edilecektir.

• (Yok Sayılanlar:Kamp Dışında Yaşayan Suriye'den Gelen Siğinmacılar, İstanbul Örneği; Eylül 2013)

Bu proje Avrupa Birliği
Komisyonu tarafından
desteklenmektedir

SAĞLIK UYGULAMALARI KONUSUNDA ÖNERİLER

- Kent merkezlerinde yaşayan Suriyeli misafirlerin Aile Sağlık Merkezlerinden yararlanmaları sağlanmalıdır.
- Bulaşıcı hastalığı olanların tespit edilip ilgili birimlerde takip ve tedavileri sağlanmalıdır.
- Özellikle savaşta yaralanıp, ÷lkemize sığınmak zorunda kalan Suriyeliler için sınır bölgesinde Sahra Hastaneleri kurularak, kent merkezinde oluşacak tedavi yoğunluğunun önüne geçilmelidir.
- Suriyeli misafirler arasında bulunan tıp doktorlarının bu hastanelerde istihdam edilmeleri, uluslararası alanda gönüllü doktorlara çağrı yapılarak bu hastanelerde görev almaları sağlanmalıdır.

SURİYELİ SIĞINMACILARA 20 MİLYON POLİKLİNİK HİZMETİ

Sağlık Bakanlığı tarafından, geçici koruma altına alınan Suriyelilere sunulan sağlık hizmeti kapsamında, **29 Nisan 2011 - 30 Eylül 2016** tarihleri arasında **20 milyon 252 bin 984** poliklinik hizmeti verildi

20 milyon 252 bin 984
poliklinik hizmeti verildi

967 bin 452 kişi
hastanelere yatırılarak tedavi edildi

824 bin 796 kişi
ameliyat edildi

177 bin 568
doğum gerçekleştirildi

9 tur çocuk felci aşısı
yapıldı (0-5 yaş)

Türkiye'de **2 milyon 753 bin 696 Suriyeli**
geçici koruma statüsüne sahip

*Suriyeli Çocukların Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonunun
Desteklenmesi Projesi*

İZLEME VE DENETLEME BİRİMİ